

§ 240

Svar på motion om luftkvalitet vid förskolor och skolor från Hanna Victoria Mörck (V)

KSN-2021-01300

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Hanna Victoria Mörck (V) har i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 26 april 2021 föreslagit att Uppsala kommun ska mäta luftkvaliteten utomhus vid och på förskolor och skolor, om ett urval görs så bör en tonvikt läggas på de förskolor som ligger i risk-miljöer gällande luftkvalitet, samt att resultaten sedan läggs som grund för en uppdatering av åtgärdsprogrammet för bättre luftkvalitet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 juni 2022.
- Bilaga, Motion om luftkvalitet vid förskolor och skolor från Hanna Victoria Mörck (V).

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-06-20

Diarienummer:
KSN-2021-01300

Handläggare:
Ida Gottberg

Svar på motion om luftkvalitet vid förskolor och skolor från Hanna Victoria Mörck (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Hanna Victoria Mörck (V) har i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 26 april 2021 föreslagit att Uppsala kommun ska mäta luftkvaliteten utomhus vid och på förskolor och skolor, om ett urval görs så bör en tonvikt läggas på de förskolor som ligger i risk-miljöer gällande luftkvalitet, samt att resultaten sedan läggs som grund för en uppdatering av åtgärdsprogrammet för bättre luftkvalitet.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen i samråd med kommunledningskontoret och miljöförvaltningen.

Föredragning

Luftkvaliteten utomhus vid och på förskolor och skolor ingår i kommunens åtgärdsprogram för luftkvalitet och har beaktats i framtagandet av åtgärder. Kommunfullmäktige beslutade den 31 januari 2022 (§ 21) att fastställa Åtgärdsprogram för kvävedioxid, Uppsala kommuns handlingsplan för luftkvalitet för perioden 2022–2027. I handlingsplanen finns följande åtgärd med genomförande 2023:

”Utreda luftkvaliteten på för- och grundskolegårdar med risk för överskridande av miljökvalitetsmålet Frisk luft. Där utredningar av luftkvaliteten visar på värden nära gränsvärden för överskridandet av miljökvalitetsmålet Frisk Luft kommer faktiska mätningar av luftkvaliteten genomföras där det är praktiskt möjligt.”

Enligt en rapport framtagen av miljöförvaltningen 2019 är det Nannaskolan och Vaksalaskolan som har delar av skolgården med värden över riktvärden för miljökvalitetsmålet Frisk luft.

Under hösten 2022 kommer en översyn göras av stadsbyggnadsförvaltningen i samråd med miljöförvaltningen om det finns för- och grundskolegårdar som kan ha fått högre luftföroreningsnivåer sedan karteringarna 2015 och 2020 och därmed behöver utredas närmare.

De för- och grundskolegårdar som riskerar att överskrida miljökvalitetsmålet Frisk luft utreds närmare under 2023. Utredningen avser förfinade beräkningar som mer detaljerat tar hänsyn till effekter på luftomblandningen av till exempel byggnader. Utredningen ska redovisa haltkartor för de aktuella skolgårdarna i nuläget samt effekterna vid eventuella förändringar av skolgård eller omkringliggande miljö i närstående framtid, som exempelvis bullerskärmar och kommande exploatering.

Som åtgärden i Handlingsplan för luftkvalitet anger kommer faktiska mätningar av luftkvaliteten genomföras där utredningen visar på att det finns risk för överskridande av miljökvalitetsmålet Frisk Luft.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 juni 2022.
- Bilaga, Motion om luftkvalitet vid förskolor och skolor från Hanna Victoria Mörck (V).

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Mät luftkvaliteten i barnens utomhusmiljö

Små barn är extra känsliga för luftföroreningar. Hög exponering för luftföroreningar tidigt i livet riskerar att ge livslånga konsekvenser för barns fysiska och mentala utveckling. Därför behöver vi kunskap för att veta vad vi kan och bör göra framgent.

Riskmiljöer kan vara platser som ligger nära trafik men också som kan ha en dålig luftmiljö på grund av omfattande vedeldning i omgivningen.

De flesta kommuner mäter inte luftkvaliteten vid förskolor och skolor. Uppsala har en hel del data gällande luftkvalitet, både mätningar och beräkningar, och det finns vägavsnitt där åtgärder satts in för att minska risken att överskrida miljökvalitetsnormer. Det finns även en medvetenhet om luftkvalitet och förskolor och skolor vilket kan ses i kartor med beräkningar från 2013 i det senaste åtgärdsprogrammet för bättre luftkvalitet 2014–2021. Det finns dock ingen uppgift om faktisk luftkvalitet på förskola/skola. Det mesta av arbetet utgår från miljökvalitetsnormen och inte utifrån miljökvalitetsmålet *Frisk luft*. Nu kan mycket ha hänt sedan senaste åtgärdsprogrammet och det är dags för en uppdatering, då det gamla går ut. Det är relevant att fånga in riskerna vid förskolor och skolor och se till att få med mätningar och eventuella åtgärder i det nya programmet.

I Malmö har mätning gjorts vid förskolor. Vid kartläggning 2015–2016 fann de att förskolorna klarade miljökvalitetsnormen men att många låg på gränsen till att uppnå miljökvalitetsmålet. Gemensamt för de förskolor där kvävedioxidhalten på uteytorna översteg, eller riskerade att överstiga miljökvalitetsmålet, var att de ligger intill trafikerade vägar. En ny mätning 2018 gjordes som en medborgarmätning, vilket kan vara en alternativ metod värd att överväga.

Uppsala borde mäta luftkvaliteten vid förskolor och skolor för att nå miljökvalitetsmålet. Det är trots allt mot målet vi ska sträva. Annars är det inget mål, alls. Bara en trevlig vision.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Vänsterpartiet

att Uppsala kommun ska mäta luftkvaliteten utomhus vid och på förskolor och skolor, om ett urval görs så bör en tonvikt läggas på de förskolor som ligger i risk-miljöer gällande luftkvalitet.

att resultaten sedan läggs som grund för en uppdatering av åtgärdsprogrammet för bättre luftkvalitet.

Hanna Victoria Mörck (v)

